

TEZ ÖZETLERİ

Thesis Abstracts

İ. Mehmet GÜRSEL: *Boy ve Ağırlık Artmaları ile Kemik Yaşı ve Kronolojik Yaş Arasındaki İlişkiler (Doktora tezi)*, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1977 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nurettin GÜNAY).

Ortodontik klinik uygulamalarda büyüme ve gelişimin saptanmasının önemini dikkate alarak, teşhis ve tedavi plânlamasında yararlı olacağını düşündüğümüz, normal kapanışlı bireylerin iskelet yaşı, kronolojik yaş, ağırlık ve boy faktörlerinin ilişkilerinin ve seksler arası farklılıkların biyometrik araştırılmasının amaçlandığı bu çalışmamızda şu sonuçlar alınmıştır:

1— İskelet yaşı, kronolojik yaşa oranla morfoloji ile daha yakın ilişkidir.

2— Her iki sekste iskelet yaşı, boy ve ağırlık ile yüksek seviyede korelasyondadır.

3— Kız çocukları erkek çocuklara oranla daha erken olgunlaşmaktadır.

4— 13–16 yaşlar arasında her iki sekste iskelet yaşı Amerikan standartlarının altındadır.

5— İskelet yaşı artarken, adölsans dönemi belirleyen faktörler kronolojik yaşa göre büyük değişiklikler göstermektedir. Dolayısıyla, büyüme ve gelişimin süre, hız ve yoğunluğu bu verilerin belirlenmesiyle olabilir.

6— Kız çocuklarında 13 yaşından sonra büyüme atılımı yavaşladığından, tedaviye 13 yaşından evvel başlamak gerekebilir.

7— Erkek çocuklarda ise büyümenin 15–16 yaşlar arasında hızlanması, bu dönemin ortodontik tedavi için en uygun zaman olduğunu ortaya çıkartmaktadır.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Mirzen ARAT
Ankara Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Beşevler / ANKARA

Erdal IŞIKSAL: *Normal ve Asimetrik Üst Çene Diş Kavislerinde Kesici Tutarı ile Derinlik ve Genişlik Boyutsal Değerleri Arasındaki İlişi (Doçentlik*

tezi), Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1978.

Diş Kavislerinin biçimleri boyutsal ve açısız ölçümleri araştırmacıların uzun süre ilgilerini çekmiş, geniş bir araştırma sahası bularak ortaya konan sayısız çalışmalar yapılmıştır.

Bunun yanında üst çene kavsindeki asimetrisini gösteren yöntemler değişik şekillerde yapılmış, uzun zaman içerisinde asimetrik diş kavis biçiminin matematiksel olarak belirlenmesi ve değişebilirliği üzerinde ayrıntılı çalışma yapılmamıştır.

Araştırma ortodonti yönünden hiç bir anomali göstermeyen köpek dişleri ve 1. büyük azılar bölgesinde normal bir kapanışı olan bireylerle asimetrik diş kavisli Sınıf I, Sınıf II, Sınıf II,2 Sınıf III anomalili bireylerde yapılmıştır.

183 kadın, 216 erkek, 399 normal kapanışlı, 136 kadın, 163 erkek 299 Sınıf I, 93 kadın 95 erkek 188 Sınıf II, 65 kadın 71 erkek 136 Sınıf II,2 ve 63 kadın 66 erkek 129 Sınıf III sagittal diş kavis asimetrisi gösteren toplam 1151 bireyin alçı modellerinde kesici tutarı, diş kavis derinlik genişlik ve uzunluk boyutsal değerleri ölçüldü. Ölçülerde Korkhaus'un Orthometer ve Symmetrogroph'u kullanıldı. Sonuçta;

— Kadın erkek bireyler arasında her beş kümede değerlendirilen boyutsal ölçümlerin ortalamaların erkeklerde daha büyük olduğu görüldü.

— Yaşa bağlı olarak diş kavis boyutsal ölçümlerinde belirgin değişiklikler oldu.

— Sagittal asimetrisinin derecesine göre anomali kümelerinde farklı boyutsal ölçümler saptandı.

— İstatistiksel olarak normal ve asimetrik diş kavis biçimlerine matematiksel bir değer kazandırıldı.

— Normal ve asimetrik diş kavisli bireylerde diş boyutları ile kavis boyutları arasındaki ilişkinin varlığı ortaya kondu.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Erdal IŞIKSAL
Ege Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Mine AKALAR: *Dilin Parafonksiyonu ve Diş Dizilerinin Morfolojik Yapıları (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Kürsüsü, İzmir, 1978 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ÖZTÜRK).

Dilin Parafonksiyonu ve diş dizilerinin morfolojik yapıları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla, fonksiyon bozukluğu gösteren 78 olgu, normal fonksiyon ve değişik ortodontik anomali gösteren 42 olgu ve fonksiyon ile kapanış yönünden bir bozukluk göstermeyen 44 olgu incelendi.

Bireylerden elde edilen alçı modeller üzerinde boyutsal ölçümler ve kapanış ilişkileri, uzak röntgen filmle-ri üzerinde açısal, boyutsal ölçümler ile hyoid kemik düzeyi kaydedilerek değerlendirildi. Diş kavisi ve di- mak şekillerini belirlemek amacıyla indisler uygulandı.

Arcoscop-100 OP aygıtı ile fonksiyon ve fonasyon bozuklukları gözlemlendi ve ayrıcalıklar saptandı.

Sonuç olarak, dil parafonksiyonu gösteren kümede diğer olgulara oranla artan boyutsal değerler bulunmuştur. Hyoid kemiğin, servikal vertebralara göre ilişkisinde normal fonksiyon gösteren olgulara oranla yüksek dü- zeyde bulunduğu saptanmıştır. Açısal ölçümlerden elde edilen değerler, parafonksiyon gösteren kümede vertikal yönde artma göstermiştir. Araştırma, parafonksiyon gösteren olgularda; myofonksiyonel tedavi uygulaması ve fonasyon bozukluğunun düzeltilmesi için konuşma tedavisi gerekliliği de göstermiştir.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Mine AKALAR
Dicle Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
21280/DİYARBAKIR

Yıldız ÖZTÜRK: *Nötral Kapanışlı Bireylerde Alt ve Üst Sürekli Diş Dizilerine Ait Mesio-Distal Diş Boyutu İlişkisinin Overjet Üzerindeki Etkisinin İncelenme- si (Uzmanlık Tezi)*, İstanbul Üniversitesi Dişhekim- liği Fakültesi Ortodonti Kürsüsü, İstanbul, 1978 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Filiz PERKÜN).

Bu çalışmada, nötral kapanışlı bireylerde, over- jet'in alt ve üst sürekli dişlerin mesio-distal boyutları ara- sında belirlenen tüm ve ön dişler oranları ile olan ilişkisi incelenmiştir.

Vakalara ait diş dizisi modelleri ve uzak röntgen resimler? üzerinde ölçülen overjet değerleri ile tüm ve ön

dişler oranları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış- tır. Buna karşın, ön bölgede üst diş materyali fazlası gös- teren vakalar Bolton diş boyutları uyumsuzluğu analizi ile saptanarak bu vakalarda üst kesici dişlerin eksen eğimlerinde vestibüle doğru artış meydana geldiği an- laşılmıştır. Bu vakalarda alt kesici dişlerin eksen eğim- lerinin de üst kesiciler ile normal ön-arka yön ilişkile- rini koruyacak şekilde vestibüle doğru arttığı gözlenmiş- tir.

Sonuç olarak kesiciler bölgesinde Bolton analizine göre üst diş materyali fazlası gösteren ortodontik vaka- larında, alt kesici dişlerin eksen eğimlerinin vaka için mümkün olduğu oranda artırılmasının tedavi sonuç- larının başarısı açısından yararlı olacağı kanısına varıl- mıştır.

Yazışma adresi, Doç. Dr. Yıldız ÖZTÜRK
İstanbul Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Çapa/İSTANBUL

Müeyesser SARAÇ: *Rahitiste, Baş Yüz Diş Sisteminin Sefalometrik İncelenmesi (İhtisas Tezi)*, İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Kür- süsü, İstanbul, 1978 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Filiz PERKÜN).

Rahitisin baş yüz diş sistemine etkisi, İ.O. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği arşivinden taranarak çağı- rılan rahitis sekeli vakaların normal bireyler ile karşılaştı- rılması ile araştırıldı.

Farklılıklar, her iki grubun sefalometrik ölçümleri- nin linear katlı regresyon istatistik analiz yöntemine göre değerlendirilmesi ile belirlendi.

Sonuç olarak rahitis sekeli vakaların, normal bi- reylerden farklı olduğu ve önemli farkların alt çene ile ilgili değişkenlerde olduğu saptandı.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Müeyesser SARAÇ
İstanbul Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Çapa/İSTANBUL

Mustafa ÜLGEN: *Angle Kl. II, 1 Anomalilerinde Akti- vatör ve Servikal Headgear (Servikal Ağız dışı Kuvvet) Tedavisinin Diş-Çene-Yüz İskeletine Etki- lerinin Sefalometrik Olarak İncelenmesi ve Karşı-*

laştırılması (Doçentlik tezi), Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Kürsüsü, Ankara, 1979.

Tezin adında belirtilen amaç için; yalnız aktivatör ile tedavi edilmiş aktivatör grubu, yalnızservikal headgear ile tedavi edilmiş servikal headgear grubu ve hiçbir ontodontik tedavi görmeksizin takip edilmiş Kl. II, 1 anomalilerden oluşmuş bir kontrol grubu meydana getirilmiştir. Tedavi gruplarında oluşan değişiklikler, kontrol grubunda büyüme ve gelişimle meydana gelen spontan değişikliklerle karşılaştırılarak tedaviye bağlı gerçek değişiklikler saptanmıştır. Sonra tedavi gruplarındaki değişiklikler birbirleriyle karşılaştırılarak iki tedavi metodu arasındaki farklar belirlenmiştir. ANB açısıyla ölçülen alt ve üst çene arasındaki sagittal yöndeki anomalinin, servikal headgear grubunda aktivatör grubundan iki kat daha fazla küçüldüğü bulunmuştur.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Mustafa ÜLGEN
Poyracık Sokak 45/6
Nişantaşı/İSTANBUL

Münir OKAN: *Yutkunma Fonksiyonu Esnasında Dil ve Dudaklar ile Kemik Dokusu Arasındaki İlişkinin Saptanması (Uzmanlık tezi)*, GATA, Odontoloji Ens. Ortodonti Bölümü, Ankara, 1979 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Ertuğrul ERDOĞAN).

Çalışmamızda, çeşitli dişsel ve iskeletsel düzensizlik olgularında, yutkunma fonksiyonu esnasında oluşan dil ve dudak basınçlarının arklar üzerine yaptığı etki araştırılmıştır.

Araştırmamızda, kendi geliştirdiğimiz basınç ölçme aygıtı kullandık. Yöntemimiz ile aynı koşullarda bir çalışma yapılmadığı için, değerleri tartışmak üzere bir kontrol grubu oluşturduk. 20 bireyden oluşan kontrol grubunda:

- İdael bir kapanış,
  - Kabul edilebilir bir yüz estetiği,
  - Normal bir iskelet gelişimi,
  - Dil ve dudağın, yapısal ve fonksiyonel bir bozukluğunun olmaması,
- koşullarını aradık.

I. sınıf çeşitli dişsel düzensizlik, II. sınıf iskeletsel düzensizlik ve III. sınıf iskeletsel düzensizlik gösteren toplam 40 bireyde, dil ve dudakların arklara yaptıkları basınçları saptadık. Bu değerleri, kontrol grubunda saptadığımız değerler ile kıyasladık.

Araştırmamız sonucunda; dil ve dudakların yutkunma fonksiyonu esnasında dişler ve kemik dokusu üzerine bir basınç uyguladığı, normal kapanışlı bireylerde bu basınçlar arasında bir denge olduğu, çeşitli dişsel, II. sınıf iskeletsel ve III. sınıf iskeletsel düzensizlik olgularında bu dengenin bozulduğu saptanmıştır.

Yazışma adresi: Uzm. Dt. Münir OKAN
Jandarma Dispanseri
Anıttepe/ANKARA

Nazmi TÜZÜN: *Düşük Doğum Ağırlıklı ve Prematüre Doğmuş Çocukların Ortodontik Düzensizlikleri ile İlişkileri (Uzmanlık tezi)*, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara, 1979 (Tez Yöneticisi, Doç. Dr. Ertuğrul ERDOĞAN).

Çalışmamız ANKARA'dan seçilmiş 6-12 yaşlar arasındaki 137 bireyin sefalometrik radyografilerinden yararlanılarak yapılmıştır. Bireylerin 31'i kontrol, 30'u prematüre, 76'sı ise düşük doğum ağırlıklıdır. Bu bireylerde SNA, SNB, ANB, $\underline{1}$ ile NA arasında oluşan açı, $\underline{1}$ ile NA arasındaki mesafenin mm. olarak değeri, $\bar{1}$ ile NB arasında oluşan açı, $\bar{1}$ ile NB arasındaki mesafenin mm. olarak değeri, $\underline{1}$ ile $\bar{1}$ arasında oluşan açı ve spinalar düzlemi ile mandibular düzlem arasında oluşan açı ölçümleri yapılmıştır. Yapılan çok dikkatli çalışmalar sonucu ebeveynlerden toplanan anketleri hassaslıkla değerlendirerek, prematüre ve düşük doğum ağırlıklı doğmanın tek başına bir düzensizlik sebebi olup olamayacağı araştırılmıştır.

Sonuç olarak yapılan istatistiksel çalışmalarda prematüre düşük doğum ağırlıklı doğmanın tek başına bir düzensizlik oluşturamayacağı sonucuna varılmıştır.

Yazışma adresi: Uzm. Dt. Nazmi TÜZÜN
Hava Harp Okulu Hastanesi
Yeşilyurt/İSTANBUL

Rüştüye SÜRÜCÜ: *Ortodontik Tedavilerde Direkt Braket Yapıştırma Yöntemi (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1979 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

Angle Sınıflandırmasına göre Sınıf I, Sınıf II, Sınıf II,2 ve Sınıf III anomalisine sahip 10, 10-5 ve 3 olmak üzere toplam 28 bireye uygulanan çalışmada saptanan tedavi yöntemine göre mine yüzeyine braketler yapıştırıldıktan sonra edinilen izlenimler:

süred

dan p

kalcı

Yazış

Serpi

alanı
lişim
olmı

konu
larır
üzer
ana
lam
graf
şun
bilii

lon
nıla
kov

zer
res
ola
ara
ile
ler

ya

- Separasyon gerektirmeden aktif tedaviye kısa sürede geçilmiş,
- Bantların neden olduğu diastemalar olmadığından pekiştirme süresinin kısalığı ve
- Braket çıkartılması sonucunda mine yüzeyinde kalıcı bir hasar gözlenmediğidir.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Rüştüye SÜRÜCÜ
Ege Üniversitesi
Dışhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Serpil HAZAR: *Uzak Röntgen Resimleri Üzerinde Digitizer, Plotter ve Bilgisayar Aracılığı İle Gerekli Açısal, Boyutsal Ölçümlerin Yapılması ve Grafiklerin Çizdirilmesi (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1979 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

1931 yılında uzak röntgen resimlerinin çalışma alanımıza uygulanması ile çene, yüz sistemi ve bunun gelişimi ortodontik araştırmaların ana konularından biri olmuştur.

Ortodontide "Bilgisayara uygulanmış sefalometri" konusu çok yeni olduğu için işin özüne bazı açıklamaların getirilmesi gereklidir. Sefalometri terimi, baş planı üzerinde kafatasının ana bölümlerinin gözlenmesi yada analitik geometri kullanılarak ölçümlerin yapılması anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle başın radiografik görüntüsünü standardize eden ve anatomik ölçümleri göz önüne seren bir yöntem olarak tanımlanabilir.

Ortodontik çalışmalarda bu denli değerli olan sefalometrik analizlerin Bilgisayar teknolojisinden yararlanılarak daha güvenilir bir şekilde yapılabileceğini ortaya koymak çalışmamızın amacını oluşturmaktadır.

Çalışmamızda Sınıf I, Sınıf II ve Sınıf III tür düzensizlik gösteren toplam 98 olgunun uzak röntgen resimleri üzerinde sefalometrik çalışmalar için gerekli olan 15 açısal ve 4 boyutsal değer digitizer ve bilgisayar aracılığı ile saptandı. Eldeki değerleri özel bir program ile önce magnetik özellikli bantlara aktarıp sonra grafiklerin plotter ile çizdirilmesi işlemlerini yaptık.

Bilgisayar aracılığı ile aldığımız sonuçları elle yapılan ölçümlerden aldığımız sonuçlarla aradaki farklı-

lığı saptamak amacı ile karşılaştırdık. Tesadüf parselleri yöntemine göre yaptığımız varyans analizi sonucunda, bilgisayardan aldığımız sonuçların % 95-99 güven sınırları içinde üstün olduğunu gördük.

Çalışmamızın ikinci bölümünde tüm olgulara ilişkin uzak röntgen resimlerindeki özgün noktaları kart delgi makinası aracılığı ile nümerik sayıcıya okuttuk. Daha sonraları verileri magnetik özellikli bantlara aktarıp, plotter aracılığı ile özel kağıtlara çizimleri yaptık.

Çalışmamızda ortodontik çalışmalar için çok değerli saydığımız sefalometrik analizlerin bilgisayar teknolojilerinden yararlanılarak daha güvenilir bir şekilde yapılabileceği sonucuna vardık. Ancak bir noktayı belirtmekte yarar görüyoruz. Her ne kadar bilgisayar programı tanıya ilişkin verileri organize etmekte başarılı ise de ortodontistin sonuçları değerlendirip tedavi planlamasını kendisi yapması gerekmektedir.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Serpil HAZAR
Ege Üniversitesi
Dışhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

* Muzaffer GÜLYURT: *Nötr Oklüzyonlu ve Klass II Divizyon 1 Maloklüzyonlu Çocuklarda Masseter ve Orbicularis Oris Kaslarının İstirahat, Çiğneme ve Yutma Anındaki Aktivitelerinin EMG İle Tetkiki, Diş ve İskeletsel Yapı İle İlgisi (Doktora tezi)*, Atatürk Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Erzurum, 1979 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Cengiz OKTAY).

Çalışmamızda, 13-15 yaş arası nötr oklüzyonlu (10) çocuk ve yine aynı yaşlar arası Klas II divizyon 1 maloklüzyonlu (10) çocuk üzerinde masseter kası ile orbicularis oris kasının istirahat, çiğneme ve yutma anındaki aktiviteleri araştırılmıştır. Ayrıca bu kas aktivitelerinin diş ve iskeletsel yapı ile korrelasyonu incelenmiştir.

Her iki gruptaki şahısların kas aktiviteleri, yüzeyel elektrodlar kullanılarak, tek kanallı EMG kayıt cihazı ile saptanmıştır. Ayrıca her şahsın uzak röntgen resimleri çekilerek açısal ve boyutsal ölçümler yapılmıştır.

Elde edilen EMG kayıtlarında gerekli ölçümler ve istatistik analizler yapıldığında:

- Nötr oklüzyonlu şahısların kas aktivitelerinin Klas II divizyon 1 maloklüzyonlulara göre daha aktif olduğu,

- Çiğneme fonksiyonunun yutma fonksiyonuna göre daha fazla kas aktivitesi gösterdiği,
- Cinsiyetler arasında kas aktivitesi yönünden fark olmadığı,
- Gonial açı ile masseter kası aktivitesi (özellikle yutma anında) arasında istatistiki bakımdan önemlilik seviyesinde olmayan negatif bir korelasyon varlığı,
- Keser dişlerin öne eğimi ve ANB açısının dört dereceden daha büyük olmasına bağlı olarak orbicularis oris kası aktivitesinde azalma olduğu,
- Vertical çene yüksekliği ile orbicularis oris kası arasında negatif bir ilişkinin varlığı,
- Alt kesici dişlerin öne eğimine bağlı olarak orbicularis oris kası aktivitesinde azalma olduğu, bulunmuştur.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Muzaffer GÜLYURT
Atatürk Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
ERZURUM

Osman ŞAHİNOĞLU: *Sürekli Birinci Büyük Azı Dişlerin Ortodontik Amaçla Çekimleri (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1979 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

20–30 Yaş arası 300 hasta, çürük, dolgu ve kayıp diş açısından incelendi.

Çalışma 1. büyük azı dişleri çekilerek tedavileri yapılmış 16 sı kadın 6 sı erkek, 22 birey üzerinde yapıldı. Bireyler 3 kümeye ayrıldı. 1. küme tüm 1. büyük azı dişlerin çekildiği, 2. küme maksiller 1. büyük azı dişlerin çekildiği, 3. küme mandibular 1. büyük azı dişlerin çekildiği vakalardan oluştu.

Hasta modelleri üzerinde tedavi öncesi ve sonrası molar ve kanin ilişkileri, uzak röntgen filmleri üzerinde tedavi öncesi ve sonrası 11 boyutsal ve açısal değerlerin ölçümleri yapılarak, incelendi. Bulgular istatistiki olarak değerlendirildi.

Sonuç olarak 1. büyük azı dişleri çekimli tedavilerin okluzyon, estetik, profil ve relaps açısından iyi sonuçlar elde etmeye yönelik, rahatlıkla kullanılacak bir tedavi yöntemi olduğu kanısına varıldı.

Yazışma adresi: Dr. Osman ŞAHİNOĞLU
1375 Sokak 9/1
Alsancak/İZMİR

Seda CALŞIK: *Watkin Yöntemi İle Ortodontik Tedaviler (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1979 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

Watkin apareyi sabit ortodontik yöntemlerden biri olup, ilk kez ona ismini veren Watkin tarafından 1933 de tanıtılmıştır.

Apareyin özelliği az sayıda dişin bandlanması ve bandlar üzerinde braket yerine dikey tüplerin bulunmasıdır.

Loop and Tube ve Free Sliding arch olmak üzere iki değişik ark biçimi bulunan aparey ile Sınıf I, Sınıf II, Sınıf III olguları rahatlıkla tedavi edilebilmektedir.

Watkin apareyi lokal anomalilerin tedavisinde ilk akla gelen yöntem olmaktadır. Hekim ve birey yönünden apareyin önemli üstünlükleri bulunmaktadır.

Çalışmada bu yöntemle tedavi edilmiş örnek olgular sunulmuştur. Bu olguların klinik ve radyolojik incelemeleri kürsü olanaklarından yararlanılarak yapılmıştır.

Yazışma adresi: Yrd. Doç. Dr.
Seda (CALŞIK) ALPTÜRK
1710. Sokak 21/4
Karşıyaka/İZMİR

Ertuğrul ERDOĞAN: *Süt ve Karma Dişlenme Döneminin Ortodontik Açısından Değerlendirilmesi (Profesörlük tezi)*, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Dişhekimliği Bilimleri Merkezi, Ankara, 1980.

Bu çalışmada; süt ve karma dişlenme döneminin yapısal özellikleri belirtilmiş ve karma dişlenme döneminde normal olduğu halde, ortodontik anomali hissi veren geçicidurumlarla ilgili esaslar açıklanmıştır.

Sürekli dişler ve süt dişleri arasında üst çenede 5,8 mm., alt çenede ise 2,6 mm. lik sürekli dişler lehindeki önemli farklar görülmektedir. Bu farklar karma dişlenme döneminde meydana gelen dört önemli olay ile ortadan kalkmakta ve daimi dişler ağız kavsinde muntazam bir şekilde sıralanmaktadır.

Bu dört önemli olay sırasıyla şunlardır;

1– Süt kesici dişler arasındaki fizyolojik diastemalar,

- 2- Kaninler arası diş ark genişliği artması,
- 3- Sürekli dişlerin vestibüle doğru eksen eğimindeki değişimler,
- 4- Süt ve sürekli kesici dişler arasındaki hacim farkları.

Süt diş kavşına sahip 3-6 yaş grubu 100 çocuk ile 7-12 yaş grubu karma dişlenme dönemindeki 217 öğrenci üzerinde, aşağıdaki durumlar araştırılmıştır.

- 1- Süt dişlerinin geometrik ark şekilleri,
- 2- Süt dişlerindeki maymun diastemalarının varlığı,
- 3- Süt dişlerindeki abrazyon,
- 4- Alt ve üst çenedeki ikinci süt azılarının karşılıklı ilişkileri,
- 5- Süt dişlenme döneminde ortodontik anomal oranı,
- 6- Süt dişi arkına sahip çocuklarda ağız hijyeni,
- 7- Alt ve üst birinci sürekli azıların karşılıklı ilişkileri,
- 8- Karma dişlenme döneminde diş arkının geometrik şekli,
- 9- Karma dişlenme döneminde ağız hijyeni,
- 10- Karma dişlenme döneminde ortodontik anomalilerin oranı.

Süt dişleri üzerinde yapılan gözlemler I. grubu, karma dişlenme döneminde yapılan çalışmalar da II grubu oluşturmuştur. Ortodontik anomaliler ile ağız hijyeni dışında kalan bütün değerlerin yüzdeleri arasındaki farkın önem kontrolleri yapılmış ve bulgular bölümünde elde edilen değerler onbir tablo üzerinde gösterilmiştir.

Araştırmanın tartışma bölümünde elde edilen bulgular, diğer araştırmacıların çalışma sonuçları ile tartışılmış ve araştırma sonuçları ayrı bir bölümde açıklanmıştır.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Ertuğrul ERDOĞAN
G.A.T.A. Dişhekimliği Bilimleri
Merkezi Başkanlığı
Etlik/ANKARA

Türköz UĞUR: *Total Tek ve Çift taraflı Yarık Dudak ve Damaklı Çocuklarda Cerrahi Öncesi Ortopedik Tedavi Uygulanan ve Uygulanmayanların Diş Sistemlerinin Karşılaştırılması (Profesörlük tezi), İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İstanbul, 1980.*

Araştırmada yaş ortalamaları 5.5 olan 15 tek taraflı total, 10 çift taraflı total yarık dudak ve damak vakasının diş dizileri ve kapanışları incelenmiştir.

Tek taraflı total yarıklardan 9'u, çift taraflı total yarıklardan ise 4 ü "cerrahi öncesi ortopedik tedavi" uygulandıktan sonra, diğerleri ise bu tedaviyi geçirmeden cerrahi işlemler uygulanmıştır. Tüm vakaların dudak ve damak ameliyatları aynı ekip tarafından yapılmıştır.

Vakaların değerlendirilmesi skor sistemi ile ve bu skorların oranlarının her iki grupta karşılaştırılmaları istatistik değerlendirmelerden elde edilen sonuçlara göre bebeklik döneminde "cerrahi öncesi ortopedik tedavi" uygulanan çocukların diş dizileri ve kapanışları bu yöntem uygulanmayanlardan belirgin olarak çok daha iyi bulunmuştur.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Türköz UĞUR
İstanbul Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Çapa/İSTANBUL

Melek YILDIRIM: *Hiperdiverjant Vakalarda Hızlı Genişletme Tedavisi ve Pekiştirme Süresi Sonunda Meydana Gelen Değişikliklerin İncelenmesi (İhtisas tezi), İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İstanbul, 1980.*

Hızlı Genişletme tedavisi, ortodontide yer kazanmak için kullanılan yöntemlerden biridir. Bu araştırmada dikey yön iskeletsel yapıları normal veya açık kapanışlı olan 7-21 yaşları arasındaki 10 kız, 5 erkek hastada hızlı genişletme tedavisi uygulanmıştır. Dördü karmaşık, diğerleri daimi dişlenme döneminde olan hastalarda yan çapraz kapanışlar nedeniyle tedavinin ilk aşaması olarak üst çenenin yatay yönde genişletilmesi gerekmektedir. Araştırmada metal ve akrilikten yapılmış, ortasında iki tarafa simetrik açılan vidası bulunan sabit bir genişletme apareyi kullanılmıştır. Apareyin ilk aktivasyonu vidanın tam bir turu ile başlamıştır. Vidanın bir sabah, bir akşam çeyrek tur çevrilmesi ile aktivasyona devam edilmiş, istenen kapanış elde edildiği zaman vidanın dönmesi engellenecek tarzda sabitleştirilmiştir.

Cephe ve profil teleradyografileri, ortodontik modeller ve oklüzal radyografilerden yararlanılan araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir: Hızlı genişletme tedavisi ile üst ve alt büyük azılar arası ve üst küçük azılar arası uzaklıklarda istatistiksel olarak anlamlı artışlar

olduğu görülmüştür. Ayrıca, sürmemiş olan dişler arasındaki uzaklık artmış, burun boşluğu genişlemiştir. Pekiştirme sırasında ise hızlı genişletme tedavisi ile elde edilen değişiklikler korunmuştur.

Yazışma adresi: Yrd. Doç. Dr. Melek YILDIRIM
İstanbul Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Çapa/İSTANBUL

Levent ÖZSES: *Panoramik Radyogramlarla Üst Köpek Dişlerinin Gömüklük Olasılıklarının Erken Saptanması (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1980 (Tez yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

Araştırma E.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Kürsüsüne başvuran 50 bireydeki 61 gömük köpek dişi üzerinde yapılmıştır.

Hastanın öz ve soy geçmişine ait bilgiler, klinik, ortodontik model ve radyolojik inceleme sonuçlarına ilişkin bilgiler hazırlanan anket formlarına işlenerek E.Ü. Elektronik Hesap Bilimleri Enstitüsünde değerlendirildi.

Radyolojik incelemede bireylerin ortopantomografları ile sefalometrik ve ön-arka kafa radyografilerinden elde edilen üç düzlemli analiz yöntemi kullanıldı. Bu yöntem ile gömük üst köpek dişlerinin vertikal, horizontal ve sagittal yöndeki konumsal ilişkileri incelendi.

Klinik incelemede, komşu yan kesicilerle birinci küçük azı dişlerinin konumları, gömük bölgesindeki süt dişlerinin varlığı ve çapraşıklık olgusu araştırıldı.

Ortodontik modellerde orta çizgi simetri durumu ile diş ve çene kavislerinin uyumunu ortaya koyan Hayce-Nance analizi ve köpek dişinin sürme boşluğunun ölçümü yapıldı.

Araştırmada Khi-kare homojenik testi uygulandı. Sonuçlara göre:

– Üst çene köpek dişinin gömüklüğüne neden olan en önemli faktörler çene kavislerindeki yer eksikliği ve dişlerdeki konumsal sapmalardır.

– Yer eksikliği nedenleri arasında M-D çürükler ve erken süt dişi kayıpları önemli bir yer tutmaktadır. Gömük köpek dişine sahip bireylerde seri çekim endikasyonu söz konusu olmuştur.

– Çapraşıklık olasılığını ortaya koyan belirtilerle, erken radyolojik inceleme sonucu saptanan konumsal ilişkilerdeki bozukluklar, üst köpek dişinin gömük kalma olasılığının kuvvetli belirtileridir.

Yazışma adresi: Dr. Levent ÖZSES
Ege Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Nurcan YAMAN: *Süt Dişlerinin ve Sürekli Dişlerin Eksikliklerinde Uygulanan Ortodontik Protetik Tedavi (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1980 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

Çalışma, hipodonti ve oligodonti şeklinde konjenital diş eksikliği, travmatik diş eksikliği, yanlış endikasyon sonucu yapılmış çekim ile oluşan diş eksikliği, yanlış konumlu gömük rudimente dişlerin çekimine ve dudak-damak yarığına bağlı diş eksikliği bulunan olgularla, hipoplazik dişli olgularda yapılmıştır.

Yapılan tedavi planına göre, yer kapatma, yer açma ya da yer koruma yöntemi benimsenmiştir.

Toplam 50 olgudan 35 inde aktif ortodontik tedavi çoğunlukla sabit ortodontik apareylerden yararlanılarak uygulanmıştır.

Ortodontik tedavi sonunda dişlerin şekillendirilmesi jaket kron ya da kompozit dolgu maddesi ile yapılmıştır.

Eksik dişlerin yerlerinin korunmasında ise belirli zaman aralıklarında yenilenen hareketli, dişli yer tutucu apareylerden yararlanılmıştır.

Yazışma adresi: Dr. Nurcan YAMAN
Ege Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Habibe HÜRMEYDAN: *Ankara ve Yöresinde 7-18 Yaşlarındaki Normal Oklüzyonlu Bireylerin Yüz İskelet Boyutlarındaki Değişikliklerin Sefalometrik Olarak İncelenmesi (Doktora tezi)*, Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1980 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Serpil AYTAN).

özelli
yaşla
ve hi
donti
Yüz
boyu
ortoc
olaca

tığım
nın
Çalış
okul
rı ara
lanılır
boyu
analiz

deği
duğu

nın
müş

ettiğ

Ortodontik tedaviler tüm vücut büyüme-gelişiminin özellikle de yüz büyümesinin henüz tamamlanmadığı yaşlarda uygulanmaktadır. Yüz büyüme-gelişiminin yön ve hızından olumlu bir şekilde yararlanılabilmesi ortodontik tedavilerin başarısında önemli rol oynamaktadır. Yüz iskelet boyutlarındaki gerçek artışların ve değişik boyutların birbirlerine göre oranlarının bilinebilmesi ortodontik tedavinin prognozu ve planlamasında etkili olacaktır.

Bu amaca yönelik olarak gerçekleştirmeye çalıştığımız araştırmamızda bireylerin yüz iskelet boyutlarının yaşla değişimi sefalometrik olarak incelenmiştir. Çalışmamızda Ankara ili ve yöresindeki ilk okul, orta okul ve liselerden kitle taramasıyla seçilen 7-18 yaşları arasındaki 300 bireyden alınan yan kafa filmleri kullanılmıştır. Bu filmler üzerine yüz iskelet sistemindeki boyut artışlarını çizgisel ölçümlerle belirleyen Coben analizi uygulanmıştır.

Çalışmamızda cinse göre yüz boyutlarının yaşla değişimi de incelenmiş, cinsiyet farklılığının oluşturduğu büyüme farklılıkları saptanmıştır.

Araştırmamız sonuçlarının yüz iskelet boyutlarının değişimindeki genel kavramları desteklediği görülmüştür.

E. Coben'nin analizini uyguladığı toplumdan elde ettiği normlarla araştırma grubumuzdan elde edilen de-

ğerler arasında istatistiksel olarak önemli fark bulunmuştur. Bu analizin yeni normlar getirilmeden toplumumuza uygulanamayacağına karar verilmiştir. Araştırma grubumuzdan elde edilen normlar ek tablolar halinde sunulmuştur.

Yazışma adresi: Dr. Habibe HÜRMEYDAN
Tunalı Hilmi Caddesi No: 38/2
Kavaklıdere/ANKARA

Ümit GAZİLERLİ: *Türk Çocukları İçin Downs ve Tweed Ölçümleri (Profesörlük tezi)*, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1981.

Bu araştırmada 13-16 yaşlar arasında ideal dişsel kapanış gösteren elli erkek, elli kız toplam yüz Türk asıllı çocukta Downs ve Tweed analizleri incelendi. Uygulanan "Student t Testi" sonucunda, cinsler arasında ölçümlerin hiçbirinde önemli düzeyde bir ayrıcalık olmadığı görüldü. Birleştirilen grup için dağılım genişliği, ortalama, standart sapma ve standart hata değerleri saptandı. Bu değerlerle Downs'un değerleri arasındaki ayrıcalık "Student t Testi" ile karşılaştırıldı. Dişsel ölçümlerin tamamının, iskeletsel ölçümlerden ise AB düzlemi açısı dışındakilerin tamamının önemli düzeyde ayrıcalık gösterdiği bulundu. Bulgularımızla Tweed'in bulguları arasında biyometrik bir karşılaştırma yapılamadı. Buna rağmen FMIA ve IMPA ölçümlerinde önemli ayrıcalık bulunduğu görüldü.

TÜRK ÇOCUKLARI İÇİN DOWNS VE TWEED ÖLÇÜMLERİ

	Toplam		n = 100		
	Minimum	Maksimum	Ortalama	S. Sapma	S. Hata
Yüz Açısı	75.5	93.0	83.99	4.10	0.41
Dışbükey Açısı	-10.0	16.0	4.46	5.13	0.51
A-B Düzlemi	-13.5	1.0	-5.61	2.77	0.28
Altçene Düzlemi	11.0	43.0	26.00	5.80	0.58
Y-Eksen	54.0	72.0	63.47	4.46	0.44
Kapanış Düzlemi	1.5	20.5	11.78	4.57	0.46
Keserlerarası	117.0	152.0	132.28	6.28	0.63
I- Kapanış Düzlemi	7.0	32.0	21.43	4.24	0.42
I- Altçene Düzlemi	-10.5	19.0	7.00	4.86	0.48
I- AP Düzlemi	1.0	9.0	5.07	1.88	0.19
FMA	11.0	43.0	26.00	5.80	0.58
IMPA	79.5	109.0	97.00	4.86	0.48
FMIA	44.5	72.5	57.00	5.74	0.57

Yazışma adresi: Prof. Dr. Ümit GAZİLERLİ
Üniversite Postanesi
P.K. 45
ERZURUM

Oktay ÜNER: *İskeletsel 1., 2., ve 3. Sınıf Ortodontik Anomalilerde Ön-Arka Yüz Oranı (Profesörlük tezi)*, Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1981.

Normal oklüzyonlu 50 erkek, 50 kız; iskeletsel 1. sınıf ortodontik anomalili 50 erkek, 50 kız; iskeletsel 2. sınıf anomalili 50 erkek, 50 kız ve iskeletsel 3. sınıf anomalili 50 erkek 50 kız olmak üzere toplam 400 birey araştırmaya alındı. Bireyler cinsiyet özelliklerine göre de gruplandırıldı.

Profil uzak röntgen filmlerinin çizimleri üzerinde yüzün ön-arka ve dik yön açısız ve boyutsal ölçümleri yapıldı.

Normal oklüzyonlu bireylerde ve iskeletsel 1., 2. ve 3. sınıf anomalili bireylerde ön-arka yüz oranının farklı olduğu; yüzün ön-arka ve dik yön değerleri arasında anlamlı ilişkilerin olduğu bulundu.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Oktay ÜNER
Gazi Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
8. Cad. 84. Sokak
Emek/ANKARA

Mirzen ARAT: *Gelişimle Yüzün Dik Yön İskelet Yapısı ve Overbite Miktarındaki Değişikliklerin Araştırılması (Profesörlük tezi)*, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1981.

Çalışmamız 7-12 yaşlar arasında 48 erkek ve 45 kızdan üç yıl ara ile elde edilen lateral sefalometrik filmler üzerinde yürütülmüştür.

Sefalometrik filmler üzerinde yüz iskeletinin dik yön durumunu yansıtan ölçümler ve overbite miktarı saptanmıştır. Kullanılan bu ölçümlerle üç yıllık bir aradan sonra ortaya çıkan değişiklikler istatistik yöntemle her iki cinsten ayrı ayrı araştırılmıştır. Ayrıca uygulanan ölçümler arasındaki ilişkiler ilk ve ikinci kayıtlarda ve her iki cinsten ayrı ayrı olmak üzere araştırılmıştır. Elde edilen bulgular diğer araştırmacıların da bulgularıyla birlikte değerlendirilmiştir.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Mirzen ARAT
Ankara Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Beşevler/ANKARA

Türker SANDALLI: *Diş Boyutlarının ve Perioral Kasların Alt Keser Dişlerin Çapraşıklığına Etkilerinin İncelenmesi ve Bu Çapraşıklığın Özel Bir Metodla Düzeltilmesi (Doçentlik tezi)*, İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, İstanbul, 1981.

Bu çalışmada, yaşları 18-30 arasında değişen, kız-erkek karışık 75 birey ve Ortodonti Polikliniğimize başvuran 20 hasta üzerinde gerçekleştirildi.

İdeal sıralanmış alt keser dişlere sahip 30 kişilik normal grupta ve farklı derecelerde çapraşıklık gösteren toplam 45 kişilik diğer grupta, diş boyutlarının ve perioral kaslarının, alt keser dişlerin çapraşıklığı üzerine etkili olup olmadıkları incelendi.

Her iki grupta alt keser dişlerin mesio-distal (MD) ve labio-lingual (LL) boyutları ölçülmüş ve MD/LLX-100=PI indeks değerleri kaydedilmiştir.

Bu grupları oluşturan bireylerde, orbicularis oris ve mentalis kaslarının, istirahat ve yutkunma sırasındaki aktiviteleri elektromyografi ile saptanmıştır.

Çapraşıklık gösteren alt keser dişlerin MD ve LL boyutları ideal sıralanmış dişlere göre daha büyük değerlerde bulunmuş ve çapraşıklığın giderek artmasıyla bu boyutlara ait değerlerinde artmakta olduğu görülmüştür. Aradaki fark istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı bulunmuştur.

Çapraşıklık gösteren alt keser dişlerde, mesio-distal boyutlar labio-lingual boyutlardan daha büyük, ideal sıralanmış dişlerde ise bunun aksi bulunmuştur. Aradaki fark istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı görülmüştür.

Plindeks değerleri çapraşıklık gösteren grupta normal gruba göre daha yüksek bulunmuş, çapraşıklık derecesinin artmasıyla bu değerlerin de orantılı olarak arttığı görülmüş ve yine aradaki fark istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı bulunmuştur. Aynı gruplarda elektromyografi ile yapılan ölçümler, perioral

kas aktivitelerinin ileri derecede çapraşıklık gösteren grupta normal gruba oranla arttığını ve bu artışın çok ileri derecede çapraşıklık gösteren gruplarda kas aktivitelerinde bu artış görülmemiş normal gruba oranla farkın istatistiksel olarak anlamsız olduğu bulunmuştur.

Aproksimal mine kalınlığının azaltılması olan "reproximation" metodunun alt keser dişlerin hafif ve orta derecelerinde çapraşıklık gösterdiği vakalarda kısa süreli bir tedavi metodu olarak kullanılması başarılı sonuçlar vermiştir.

Yazışma adresi: Prof. Dr. Türker SANDALLI
Marmara Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Büyük Çiftlik Sk. No: 6
Nişantaşı/İSTANBUL

Orhan HAMAMCI: *Aynı Süre İçinde Tedavi Edilmiş ve Tedavi Edilmemiş Class II, Div. 1 Vakalarında Meydana Gelen Değişikliklerin İncelenmesi (Doktora tezi)*, Dicle Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Diyarbakır, 1981 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Necla ENÜNLÜ).

Bu araştırmamızda, çekimli ve ortodontik fonksiyonel tedavi uygulanmış Angle Class II, Div. 1 anomalilerinin en belirgin tipleri ile hiç tedavi edilmemiş aynı anomali tiplerinde, aynı süreler içinde meydana gelen veya gelmeyen değişiklikleri karşılaştırarak saptamaya çalıştık.

Gereç olarak kullandığımız 40 olguyu, çekimle ve O.F.T. ile tedavi edilmiş 10'ar olgu ve tedavi edilmemiş birinci ve ikinci gruplardaki 10'ar olgu meydana getirmektedir.

Karşılaştırmalarımızı, çizgisel (Milimetrik) ve açısal ölçmelerden yararlanarak yaptık ve sonuçları biyometrik yöntemle değerlendirdik.

Bulgularımızın değerlendirilmesinden, bu anomalilerin belirgin tiplerinde kendiliğinden iyileşme olamayacağı ve tedaviye gereksinim duyulduğu sonucuna vardık.

Yazışma adresi: Yrd. Doç. Dr. Orhan HAMAMCI
Dicle Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
DİYARBAKIR

Gülây VURAL: *Dudak Damak Yarıklı Bebeklerde Erken Ortopedik Tedavinin Üst Çene Gelişimi Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması (Doçentlik tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1981.

Doğumsal anomalilerden dudak damak yarıkları, üst çenede yarık nedeniyle oluşan madde kaybının dışında, başlı başına bir gelişim anomalisi olarak karşımıza çıkar.

Araştırmanın temel amacı, dudak damak yarıklı bebeklerde maksiller boyutları ve erken ortopedik tedavilerin maksiller gelişim üzerindeki etkilerini saptamaktır. Bu nedenle kliniğe başvuran, yaş sınırları 0-3 ay arasındaki 47 adet tek taraflı dudak yarıklı olguda üst çene boyutları ve yarık nedeni ile olan değişimler incelendi.

Ortopedik tedavileri tamamlanan 25 olguda, tedavinin etkileri araştırıldı. Erken ortopedik tedavi amacıyla 8 olguda Mc Neil, 12 olguda Aşındırma, 5 olguda ise Pasif Plaklar kullanıldı. Araştırmada üst çene modelleri, fotokopi yöntemi ile üç boyutlu olarak incelendi, sonuçlar karşılaştırıldı.

Dudak damak yarıklı olgularda doğumda saptanan dislokasyonların, doğumdan sonraki ilk üç ay içinde önemli değişimler gösterdiği saptandı.

Erken ortopedik tedavi sonunda:

- Maksilla yüzeyi büyürken yarık alanda küçülme,
- Segment dislokasyonlarında düzelme,
- Posterior yarık genişliği azalırken, posterior maksiller genişlikte artma saptandı.

Maksiller erken ortopedik tedavi ile gelişimin uyarılabileceği ve büyümenin yönlendirilebileceği gösterildi. Aktif plakların pasif plaklara oranla ortopedik açıdan daha etkili oldukları saptandı.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Gülây VURAL
Cumhuriyet Bulvarı No: 193/1
Alsancak/İZMİR

Alp TAVAS: *Over-bite-Overjet İle Kafa ve Yüz İskeletine Ait Belirli Boyutsal ve Açısal Değerler Ara-*

sındaki İlgisi (Doçentlik tezi), Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1981.

Çalışma kesici dişler overbite ve overjet boyutlarının kafa ve yüz iskeletindeki ölçümler ile ilişkileri araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Overbite ve overjet'in değişimini açıklayan yayınlanmış çalışmalarda genellikle bu boyutlar üzerine etkili kabul edilen ölçümler toplu olarak incelenmemiştir.

Araştırma Ortodontik tedavi görmemiş ve overjet miktarı en az +1 mm. olan, Sınıf I ve Sınıf II bazal kavis ilişkili, 7-12 yaşlarında 108 kadın, 109 erkek toplam 217 birey yanal baş röntgen resimlerinin değerlendirilmesine dayalıdır. Elde edilen sonuçlar:

Overbite boyutunun kadınlarda ve erkeklerde 7-9 yaşlar arasında arttığı, 9-12 yaşları arasında değişmediği gözlenmiştir. Overjet miktarı 7-9 yaşlarında artmakla, 9-10 yaşlarında değerini korumakta, 10 yaşından sonrada azalmaktadır.

Üç yaş kümesinde kadınlarda ve erkeklerde kullanılan kafa ve yüz iskeletine ilişkin boyutsal ve açısal ölçümlerin aralarındaki etkileşim ile overbite ve overjet boyutlarındaki değişimleri açıklayabildikleri saptanmıştır.

Yazışma adresi: Doç. Dr. Alp TAVAS
E.Ü. Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Kaya SALAÇIN: *Ortodontik Düzensizliklerde Kronolojik Yaş, Kemik Yaşı ve Dişlenme Yaşının Karşılıklı İncelenmesi (Doktora tezi)*, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1981 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).

Çalışma 11-12 yaş kümesinde 50 kadın 50 erkek birey üzerinde yapılmıştır. Bireylerin boy, Angle'ye göre kapanış tipleri, klasik sisteme göre dişlenme yaşları saptanmıştır. Bu muayenelerin yapıldığı gün bireylerin sol el-bilek filmleri ve yanal baş filmleri çekilmiştir.

El-bilek filmlerinden Grevlich ve Pyle'ye göre kemik yaşı belirlenmiş, ayrıca Björk ile Grave ve Brown ve Fishman'ın önerdikleri kriterler arasından seçilen PP₃, MP₃, S, MP_{3cap}, MP_{3U}, RU incelenmiştir.

Yanal baş filmlerinde Ar--Go, Ar--A, Ar--Gn, Go--Gn. Go--pg, S--Gn, S--A boyutsal ölçümleri yapılmıştır. Bireylerin kapanış tipleri ile boyutsal yüz ölçümlerinin, boyları ile kronolojik yaş, dişlenme yaşı, kemik yaşı ve boyutsal ölçümlerinin, kemik yaşı ile diğer değerlerinin ilişkileri araştırılmıştır. Kadın ve erkeklerdeki bulgular birbirleriyle ve kaynaklardaki bulgularla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Bireylerin el bilek filmlerindeki gelişim göstergelerine rastlanma sıklığı araştırılıp kaynaklarda belirtilenlerle karşılaştırılmıştır.

Yazışma adresi: Dr. Kaya SALAÇIN
E.Ü. Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR